

HRVATSKA KONTROLA
ZRAČNE PLOVIDBE

Finacijski plan HKZP-a za 2024.

Oznaka: HKZP-FIN-PLN-2024

Verzija: 1.0

Datum: 07.02.2024.

401/24-01/02
1-4/2-3-24-01

07-02-2024

I Odobrenje dokumenta

	Ime i prezime	Organizacijska jedinica	Funkcija / radno mjesto	Datum	Potpis
Izradio:	Krešimir Raos	USRMO/OSP	Koordinator za performanse i međunarodne ekonomske poslove	07.02.2024.	
Pregledao:	Damir Poleš	USSU	Rukovoditelj USSU-a	7.2.24-	
Odobrio:	Mario Kunovec-Varga	-	Direktor HKZP-a	07.02.2024	

NAPOMENA: Financijski plan HKZP-a za 2024. izведен je iz Plana poslovanja HKZP-a za 2024.

II Primjena

Ovaj dokument primjenjuje se danom odobrenja.

Organizacijska jedinica	Odgovorna osoba (funkcija / radno mjesto)	Napomene
HKZP	Direktor Društva	Elektronička verzija
SKFD	Izvršni direktor SKFD-a	
SUZP	Izvršni direktor SUZP-a	
SPAK	Izvršni direktor SPAK-a	
STUI	Izvršni direktor STUI-a	
SMA	Izvršna direktorica SMA-e	
SVP	Izvršni direktor SVP-a	
USSU	Rukovoditelj USSU-a	
USRMO	Rukovoditelj Ureda SRMO-a	
TO	Rukovoditelj TO	
USSU	osu@crocontrol.hr ; compliance@crocontrol.hr	Originalni primjerak
SKFD	- arhiva HKZP-a -	

III Upravljanje dokumentom

- Kontrolirana verzija dokumenta nalazi se u Objedinjenom indeksu dokumentacije -USRMO.
- Dokument je 1. razine.
- Vlasnik ovog dokumenta je Mario Kunovec-Varga (direktor HKZP-a).
- Komentare i prijedloge potrebno je slati putem obrasca KND na e-poštu sinisa.ljubic@crocontrol.hr
- Pregled dokumenta obavit će se sukladno potrebama.

IV Popis izmjena

Verzija	Datum	Izmijenjene stranice	Opis i razlog izmjena	Autor
1.0	07.02.2024.	Cijeli dokument	Konačna verzija Financijskog plana za 2024. usklađena sa Planom poslovanja za 2024.	SLJ

V Sadržaj

I	Odobrenje dokumenta	2
II	Primjena	2
III	Upravljanje dokumentom.....	2
IV	Popis izmjena	3
V	Sadržaj.....	4
1	Uvod.....	5
1.1	Svrha dokumenta	5
1.2	Namjena dokumenta.....	5
1.3	Kratice	5
1.4	Uvod u financijski plan HKZP-a za 2024.	6
2	Domaće i regionalno makroekonomsko okruženje.....	7
2.1	Europa i zemlje okruženja	7
3	Razvoj zračnog prometa	9
4	Godišnji ciljevi	10
4.1	Troškovna učinkovitost	11
5	Financijski plan	12
5.1	Financijski podciljevi i plan	12
5.1.1	Plan kontroliranih operacija i obračunskih jedinica usluge.....	12
5.1.2	Plan jediničnih cijena usluge	14
5.1.3	Plan ukupnog rezultata poslovanja	15
5.2	Sažetak temeljnih agregata financijskog plana Društva za 2024.	18
5.2.1	Planirani račun dobiti i gubitka za 2024.	18
5.2.2	Planirana bilanca stanja na 31.12.2024.....	19
5.2.3	Planirani novčani tokovi za 2024.	20
5.3	Rezultat financiranja i kreditne obveze.....	21
5.4	Plan investicijskih projekata u 2024.	22
6	Sažetak	24

1 Uvod

1.1 Svrha dokumenta

Ovaj dokument definira prepostavke, ulazne vrijednosti i rezultate konačnih projekcija finansijskog plana HKZP-a za 2024. kao i njemu povezane finansijske ciljeve, ograničenja te rizike (Plan ili Finansijski plan).

1.2 Namjena dokumenta

Dokument je namijenjen javnoj objavi sukladno Zakonu o pravu na pristup informacijama.

1.3 Kratice

Kratica	Objašnjenje
AKZP	Aerodromska kontrola zračne plovidbe
ANS	<i>Air Navigation Services</i> , Usluge u zračnoj plovidbi
ANSP	<i>Air Navigation Services Provider</i> , Pružatelj usluga u zračnoj plovidbi
ATC	<i>Air Traffic Control</i>
ATM	<i>Air Traffic Management</i>
BDP	Bruto društveni proizvod
BiH	<i>Bosnia and Herzegovina</i> , Bosna i Hercegovina
CEF	<i>The Connecting Europe Facility</i> , Instrument za povezivanje Europe
COOPANS	<i>COOPeration between ANS providers</i>
COVID-19	Koronavirusna bolest 2019 (engl. <i>Coronavirus disease 2019</i>)
EU	<i>European Union</i> , Europska unija
EUR	Euro
EUROCONTROL	<i>European Organisation for the Safety of Air Navigation</i> , Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe
HKZP	Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.
HRK	Hrvatska kuna
IFR	<i>Instrument Flight Rules</i> , Pravila instrumentalnog letenja
INEA	<i>The Innovation and Networks Executive Agency</i>
KPI	<i>Key Performance indicator</i>
RH	Republika Hrvatska
RP3	<i>Third Reference Period</i> , Treće referentno razdoblje
SES	<i>Single European Sky, Jedinstveno europsko nebo</i>
SESAR	<i>Single European Sky ATM Research</i>
STATFOR	<i>Statistics and Forecasts</i> , <i>EUROCONTROL</i> , Statistika i prognoze <i>EUROCONTROL</i> -a
TWR ATC	<i>Air traffic control tower</i> , Toranska kontrola zračne plovidbe

1.4 Uvod u financijski plan HKZP-a za 2024.

Promet kao najvažniji čimbenik, odnosno prometna potražnja za 2024. na razini zone ECAC predviđena je na razini od 10,8 milijuna letova, što predstavlja 98 % prometa u odnosu na 2019., a predviđanja za Republiku Hrvatsku, odnosno za HKZP, po najvjerojatnijem (srednjem) scenariju pretpostavljaju +27 % prometa u odnosu na rekordnu 2019. Evidentno je da se i dalje očekuje značajno veći rast prometne potražnje na jugoistočnom prometnom toku nego na razini europskog prosjeka.

Društvo je za vrijeme pandemije preusmjerio kontrolore zračnog prometa iz operativnih poslova na razvoj sustava osposobljavanja kontrolorskog osoblja te su prvi put u svojoj povijesti tijekom 2022. u HKZP-u u cijelosti osposobljeni oblasni, prilazni i toranjski kontrolori. Od početka samostalnog osposobljavanja školovanje za kontrolora zračnog prometa pohađalo je 75 kandidata, a u 2024. Društvo planira početak školovanja dodatnih 25 kandidata, od čega 20 kandidata za mjesto oblasnog kontrolora zračnog prometa čime se nastavlja s intenzivnim školovanjem novih kontrolora leta kako bi zadovoljili povećanu prometnu potražnju uz što je moguće niže ATFM kašnjenje.

U 2024. planiran je snažan investicijski ciklus u iznosu od 33,1 mil. EUR, s naglaskom na projekte koji će biti usmjereni na najsuvremeniju tehnologiju za povećanje učinkovitosti i sigurnosti zračnog prometa te pružanje kvalitetnije usluge zračnim prijevoznicima. Od njih se posebno ističe početak projekta TopSky ATC One gdje Društvo zajedno s ostalim članovima Udruženja COOPANS kupuje jedan od trenutačno najmodernijih ATM sustava te će ga zajedno s dobavljačem razvijati prema sustavu nove generacije. Upravo zahvaljujući otvorenoj arhitekturi, djelomičnoj automatizaciji procesa i virtualizaciji sustava, on je prepoznat od strane SESAR 3 JU-a koji je kroz program Digital Sky Demonstrator odobrio sufinanciranje projekta u iznosu od 50 % vrijednosti investicije (očekivani udio Društva u investiciji iznosi 10 mil. EUR). Dodatno, planira se nastaviti s aktivnostima s ciljem početka izgradnje i opremanja višenamjenskog centra u Zadru kojim bi, između ostalog, prvi u ovom dijelu Europe uveli koncept digitalizacije dijela usluga (digitalni toranj) i u kojem će se osposobljavati kandidati za toranske kontrolore zračnog prometa.

Navedeni investicijski ciklus također zahtijeva i povećanje broja ostalih zaposlenika kako bi se planirane investicije mogle izvršiti uz što manja odstupanja u odnosu na dinamiku realizacije predviđene Planom performansi RH.

Na međunarodnom planu Društvo nastavlja aktivnosti u brojnim organizacijama i udruženjima. Tu se posebno ističe Udruženje COOPANS, kao vodeći primjer industrijskog partnerstva u Europi, u okviru kojeg se nastavlja nadogradnja harmoniziranog sustava za upravljanje zračnim prometom te sudjelovanje u inovacijskim projektima trećeg istraživačkog programa na području upravljanja zračnim prometom u Europi (SESAR 3).

Naredno razdoblje za industriju zračnog prometa i dalje je vrlo neizvjesno zbog ratnih zbivanja u Ukrajini i, premda uz očekivan pad stope inflacije u odnosu na prethodne godine, i dalje značajnom inflacijom u kombinaciji s neizvjesnosti oko kretanja cijene nafte i rasta cijene energenata. Zahtjevi koji su pred HKZP-om traže konstantnu prilagodbu, čime Društvo može podići otpornost na sve češće nepredviđene situacije iz vanjskog okruženja, a da pritom i dalje bude respektabilan regionalni pružatelj usluga u zračnoj plovidbi. Potpora tome jest i već sada funkcionalan i kontinuirano dograđivan sustav integriranog upravljanja rizicima uveden početkom 2020.

Tijekom 2024. očekuje se značajan angažman Društva u analizi i pripremi RH plana performansi za četvrtu referentno razdoblje (2025. – 2029.).

2 Domaće i regionalno makroekonomsko okruženje

2.1 Europa i zemlje okruženja

Temeljem projekcija Međunarodnog monetarnog fonda (MMF; listopad 2023.) globalna kretanja gospodarske aktivnosti prolaze opsežno i oštire usporavanje nego što je inicijalno očekivano, sa značajno višom razinom inflacije nego u zadnjih nekoliko desetljeća. Porast troškova života, pooštravanje finansijskih uvjeta u većini regija, ruska invazija na Ukrajinu i dugotrajna pandemija bolesti COVID-19 uvelike utječe na izglede oporavka gospodarstva EU zone. Predviđa se kako će EU rast sa +3,61 % u 2022. usporiti na +0,71 % u 2023. uz ponešto jači oporavak u 2024. i dostizanje razine rasta od +1,45 %.

Uz navedena kretanja opsega EU gospodarskih aktivnosti u 2023. očekuje se pad stope inflacije s +9,33 % u 2022. na razinu +6,48 % uz nastavak trenda u 2024., što će rezultirati padom inflacije na +3,65 %. Istodobno na razini zemalja europskih ekonomija u razvoju očekuje se inflacija blizu +20 %. Monetarna politika trebala bi ostati na cilju vraćanja stabilnosti cijena, a fiskalna politika težit će ublažavanju pritisaka na troškove života uz zadržavanje dovoljno čvrstog stava usklađenog s monetarnom politikom.

Pregled odabranih makroekonomskih kategorija - EU i zemlje regije

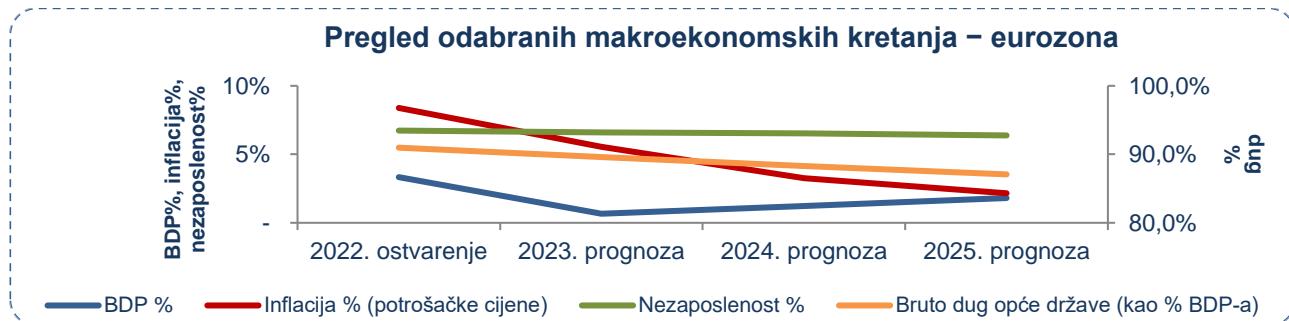
	2022. ostvarenje	2023. prognoza	2024. prognoza	2025. prognoza
EU				
BDP % promjena (stalne cijene)	3,6%	0,7%	1,5%	2,1%
Promjena opće razine potrošačkih cijena (%)	9,3%	6,5%	3,7%	2,4%
Bruto dug opće države (kao % BDP-a)	85,2%	84,0%	83,0%	82,0%
Eurozona				
BDP % promjena (stalne cijene)	3,3%	0,7%	1,2%	1,8%
Promjena opće razine potrošačkih cijena (%)	8,4%	5,6%	3,3%	2,2%
Bruto dug opće države (kao % BDP-a)	91,0%	89,6%	88,3%	87,1%
Stopa nezaposlenosti (% radne snage)	6,7%	6,6%	6,5%	6,4%
Europske ekonomije u razvoju *				
BDP % promjena (stalne cijene)	0,8%	2,4%	2,2%	2,5%
Promjena opće razine potrošačkih cijena (%)	27,9%	18,9%	19,9%	16,1%
Dug opće države (kao % BDP-a)	32,9%	36,8%	37,4%	38,2%

Izvor: MMF (World Economic Outlook Database, October 2022)

* Europske ekonomije u razvoju obuhvaćaju: Albaniju, BiH, Bugarsku, Crnu Goru, Hrvatsku, Kosovo, Mađarsku, Makedoniju, Poljsku, Rumunjsku, Srbiju i Tursku.

Tablica 1. Pregled odabranih makroekonomskih kategorija – EU i zemlje regije

Tradicionalno nešto blaži trendovi razvoja od EU prosjeka očekuju se za zemlje eurozone, pa posljednja predviđanja MMF-a sugeriraju daljnji realni rast gospodarstava eurozone od oko +0,66 % u 2023. te +1,23 % u 2024.

Slika 1. Pregled odabranih makroekonomskih kretanja – eurozona

Hrvatska

Projekcija očekivanog rasta hrvatskoga gospodarstva prema procjenama MMF-a za 2023. iznosi +2,7 % uz zadržavanje iste dinamike rasta i u narednom razdoblju. Najveći generatori gospodarskog rasta u 2023. i nadalje ostaju turizam i osobna potrošnja te manjim dijelom investicija. Faktor koji bi mogao pozitivno utjecati na ukupni obujam gospodarskih aktivnosti jest povećanje investicijskih aktivnosti financiranih intenzivnjim korištenjem fondova Europske unije u odnosu na prvo polugodište 2023.

Pregled odabralih makroekonomskih kategorija - Hrvatska

	2022. ostvarenje	2023. prognoza	2024. prognoza	2025. prognoza
BDP i zaduženost				
BDP (<u>stalne cijene</u> ; milijuni EUR)	57.213	58.758	60.285	61.913
BDP % promjena (<u>stalne cijene</u>)	6,2%	2,7%	2,6%	2,7%
BDP per capita (<u>stalne cijene</u> ; EUR)	14.845	15.298	15.731	16.140
BDP per capita % promjena (<u>stalne cijene</u>)	6,9%	3,0%	2,8%	2,6%
Bruto dug opće države (bruto; kao % BDP-a)	68,8%	63,8%	61,8%	60,3%
Cijene i nezaposlenost				
Promjena opće razine potrošačkih cijena (%)	10,7%	8,6%	4,2%	2,5%
Stopa nezaposlenosti (% radne snage)	6,8%	6,3%	5,9%	5,6%
Investicije i izvoz				
Investicije (kao % GDP)	25,8%	26,4%	27,5%	27,4%
Izvoz roba i usluga (% promjena)	25,4%	(3,3%)	2,9%	3,0%

Izvor: MMF (World Economic Outlook Database, October 2023)

Tablica 2. Pregled odabralih makroekonomskih kategorija – Hrvatska

Nakon značajnog smanjenja aktivnosti gospodarstva tijekom 2020. te oporavka u postpandemijskim godinama, tijekom 2024. očekuje se stabiliziranje realne stope gospodarskog rasta na +2,6 % uz stanje bruto javnog duga opće države od 63,8 % BDP-a. Pritom bi doprinos investicija mogao biti nešto manji, a i rast izvoza usluga mogao bi usporiti jer su već dosegnute razine pretpandemijskog ostvarenja.

Intenziviranje inozemne potražnje moglo bi u 2024. ojačati robni izvoz, osobna potrošnja podržana umjerenim rastom realnih dohodaka trebala bi nastaviti rasti po stabilnim stopama, dok se u isto vrijeme očekuje nastavak pada stope inflacije. Rizici za gospodarski rast i dalje su prisutni i proizlaze iz vanjskog okruženja, nastavka rata u Ukrajini, recentnog sukoba na Bliskom istoku, novog geopolitičkog pozicioniranja, recentnih zbivanja na tržištu valuta (pad dolara), dakle različitih faktora koji negativno utječu na svjetsku ekonomiju te ekonomije europodručja i Hrvatske.

Investicije privatnog sektora i kretanja na tržištu rada mogli bi pozitivno utjecati na gospodarska kretanja. Očekuje se daljnje snižavanje stope inflacije na +4,2 % u 2024. i +2,5 % u 2025. Kretanje cijena energenata, hrane i industrijskih sirovina glavni su čimbenici smanjenja stope inflacije.

Smanjenje stope nezaposlenosti, javnog duga i povećanje razine investicijskih aktivnosti glavna su planska obilježja gospodarskih kretanja u Hrvatskoj 2024.

3 Razvoj zračnog prometa

EUROCONTROL u recentnoj sedmogodišnjoj prognozi prometa (STATFOR: *Seven-Year Forecast 2023-2029* iz listopada 2023.) razrađuje tri scenarija razvoja prometa koji značajno ovise o utjecaju rata u Ukrajini na prometne tokove u EU-u te recentnim makroekonomskim pokazateljima (uključivo razvoj inflacije i kretanje cijene nafte).

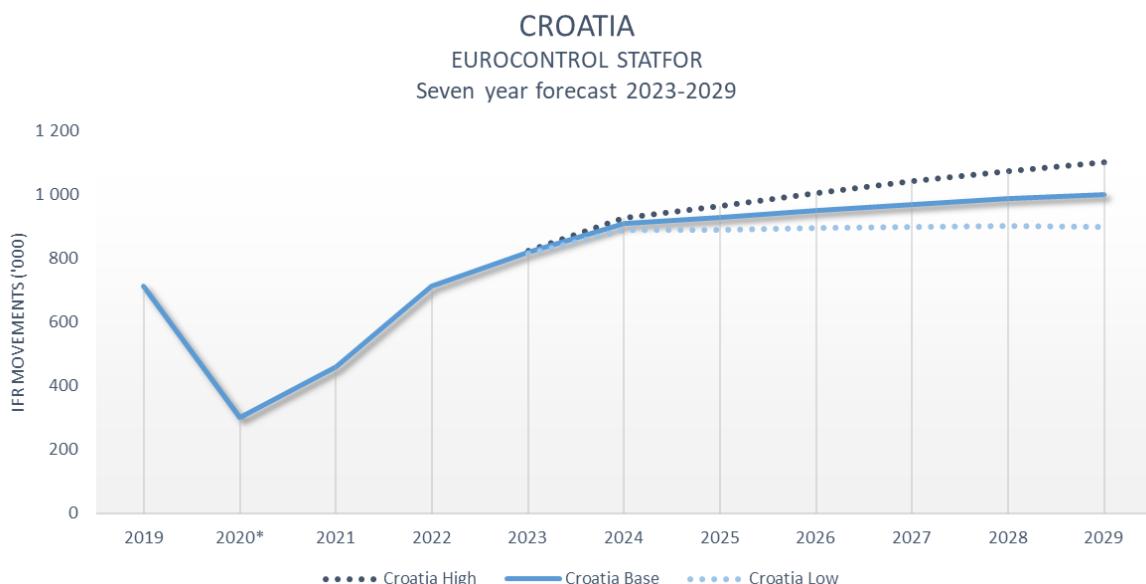
Prema gore navedenoj STATFOR-ovoj prognozi prometa tijekom 2024., uzimajući u obzir srednju (BASE) prognozu IFR prometa, očekuje se 11 %-tni rast prometa u odnosu na promet iz 2023. (vidi sliku 2.).

STATFOR-ova BASE prognoza za Republiku Hrvatsku viša je od prognoze za države članice ECAC-a koja iznosi 6,9 %, što naglašava osobito povećanu prometnu potražnju na jugoistočnom prometnom toku (*South East Axis*) na kojem se nalazi i Hrvatska.

Prilikom izrade prometne prognoze naglašene su sljedeće pretpostavke:

- oporavak od pandemije bolesti COVID-19 uglavnom je završen
- na mrežu i dalje utječe ruska invazija na Ukrajinu te postoje značajne varijacije diljem Europe
- pretpostavke o odabiru ruta tijekom razdoblja 2023. – 2029., gdje nije moguće predvidjeti kada će prestati rat između Ukrajine i Ruske Federacije
- prognoza ima potencijal za povećanje koji se odnosi na otvaranje zračnog prostora Ukrajine
- revizija ekonomske prognoze *Oxford Economicsa* (kolovoz 2023.) zajedno s razmatranjima za nadolazeća događanja i prilagodbe kapaciteta zračnih luka
- prognoza sa statističkom nesigurnošću uzima u obzir sljedeće rizike: utjecaj ruske invazije na Ukrajinu (gospodarstvo), oporavak nakon pandemije i povećan pritisak na okoliš.

Države na jugoistočnom prometnom toku imaju snažan rast prometa, posebno zahvaljujući tokovima u/iz Azije i Bliskog istoka, pridonoseći značajno njihovu ukupnom pozitivnom oporavku.

Slika 2. STATFOR-ova prognoza prometa IFR kretanja 2023. – 2029.

4 Godišnji ciljevi

Za HKZP su za 2024. definirane ciljne vrijednosti za KPI-jeve kako je prikazano u tablici.

RB	Područje / poglavlje	Kratak opis cilja	Rokovi dovršetka
1	Kapacitet 3.1.3	Cilj je Društva za 2024. ostvariti 0,17 minuta kašnjenja na ruti po letu koje se mogu pripisati uslugama u zračnoj plovidbi.	12./2024.
2	Kapacitet 3.1.3	Osnovni kapacitet od 191 operacije u sat vremena na razini OKZP-a, bez primjene mjera. Postupak provodi NM primjenom priznate metodologije.	12./2024.
3	Sigurnost 3.1.3	Za ispunjenje cilja iz područja sigurnosti potrebno je minimalno ostvariti ciljne vrijednosti: <ul style="list-style-type: none"> • Politika i ciljevi sigurnosti – C • Upravljanje sigurnosnim rizikom – D • Osiguranje sigurnosti – C • Promicanje sigurnosti – C • Kultura sigurnosti – C. 	12./2024.
4	Okoliš 3.1.3	Cilj je Društva ostvariti prosječnu učinkovitost horizontalnog leta na ruti za stvarnu putanju u vrijednosti od 1,46 %.	12./2024.
5	Troškovna učinkovitost 3.1.3	Smanjenje determiniranog jediničnog troška (DUC-a) RH za -11,7 % u 2024. u odnosu na 2023. (HKZP za -23,1 %), čime se planira ostvariti DUC rutnih usluga u zračnoj plovidbi od 40,87 EUR za RH odnosno 38 EUR za HKZP u cijenama 2017.	5./2025.
6	Financije 5	Prema stručnim mjerilima smatra se da je pokazatelj finansijske stabilnosti primjereno kada ne iznosi više od 1 (razumijevajući specifičnosti različitih industrija u kojima subjekt posluje). Navedeni pokazatelj računa se kao odnos: dugotrajna imovina / kapital i rezerve + dugoročne obvezne. Smanjenje pokazatelja finansijske stabilnosti pozitivna je tendencija jer implicira da se sve veći dio kratkotrajne imovine financira iz dugoročnih izvora, čime se stvaraju pretpostavke dugoročne finansijske stabilnosti Društva. U Društvu se pokazatelj finansijske stabilnosti provjerava tromjesečno.	5./2024. temeljem revidiranih ostvarenih rezultata za I.– XII. 2024.

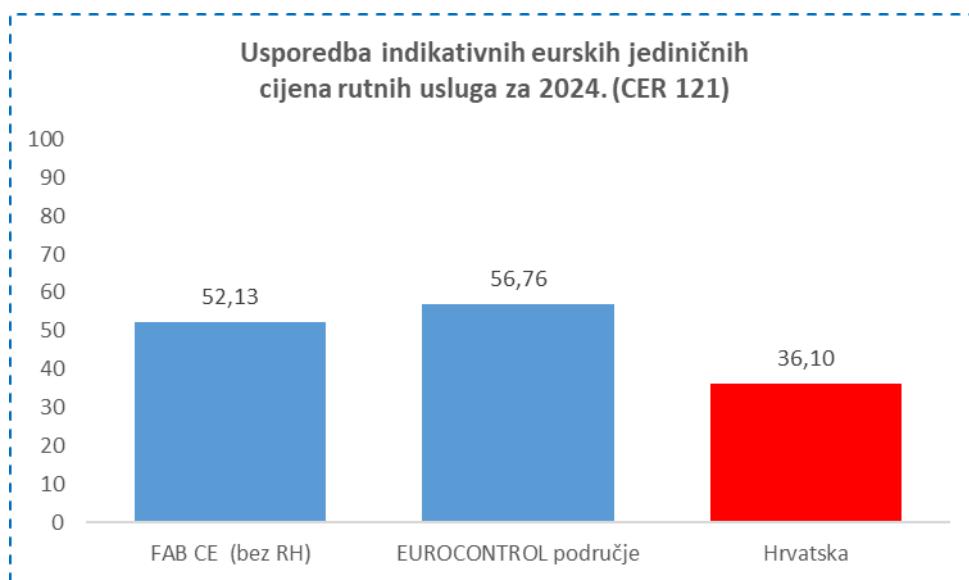
Tablica 3. Sažeti prikaz ciljeva za 2024.

4.1 Troškovna učinkovitost

Definirani KPI iz područja troškovne učinkovitosti odnosi se na odobreni jedinični determinirani trošak za rutne usluge. Determinirani jedinični trošak (DUC) rutnih usluga u zračnoj plovidbi (razina naplatne zone – RH i iskazan u cijenama iz 2017.) definiran je za 2024. na razini od 40,87 EUR, odnosno za HKZP 38 EUR. Postavljeni cilj rutne troškovne učinkovitosti za 2024., kao što je to slučaj i za cijelo RP3 razdoblje, podrazumijeva ukupne rutne troškove na razini cijelog HKZP-a, odnosno uključuje i dio troškova koji se alocira te financira modelom BiH rutne baze troškova.

Jedinična nominalna cijena ANS usluge jedna je od lako razumljivih i slikovitih mjerila učinkovitosti nekog ANSP-a gledano iz perspektive korisnika, a posebice se to odnosi na jediničnu cijenu rutnih usluga. Indikativni usporedni pregled jediničnih cijena rutnih usluga RH i agregiranih usporednih podataka za područje FAB CE-i i područje cijelog EUROCONTROL-a prikazan je na slici 3.

Slika 3. Usporedba indikativnih eurskih cijena rutnih usluga (UR) za 2024. u nominalnim iznosima (CER 121 iz studenog 2023.)

5 Financijski plan

5.1 Financijski podciljevi i plan

Društvo posluje po načelima koja proizlaze iz pristupa RH Međunarodnoj konvenciji o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe – EUROCONTROL odnosno sukladno važećoj regulativi Europske komisije te sukladno smjernicama i načelima EUROCONTROL-a. Temeljem navedenog ANSP-ovi imaju pravo na prihode samo u visini prihvatljivih, opravdanih i odobrenih rashoda za promatrano razdoblje uz mehanizme usklade financijskih učinaka iz povijesnih razdoblja (*over/under recoveries*) te mehanizme podjele rizika ostvarivanja prometa i troškova između ANSP-a i korisnika ANS usluga. Eventualan višak prihoda ostvaren iznad razine ranije prihvaćenog i odobrenog plana rashoda vraća se korisnicima usluga poštujući definirane zahtjeve mehanizma usklade povijesnih financijskih viškova/manjkova kao i mehanizama raspodjele rizika ostvarivanja prometa, odnosno rizika ostvarivanja troškova i obrnuto. Također, trenutni regulatorni okvir Provedbena uredba (EU) br. 2019/317 i Provedbena uredba (EU) br. 2020/1627 uvodi nove zahtjeve u dijelu rizika ostvarivanja troškova gdje se svi planirani troškovi povezani primarno s investicijama i otpremninama kroz buduće smanjivanje cijene ANS usluge moraju nadoknaditi korisnicima zračnog prostora pod pretpostavkom da u konačnici nisu ostvareni.

Ključne značajke Provedbena uredba (EU) br. 2020/1627 jesu da se prilikom revizije ciljeva performansi EU-a uzmu u obzir izvanredne okolnosti koje su posljedica krize izazvane pandemijom bolesti COVID-19. Revidirani RP3 ciljevi performansi, a posebice ciljevi troškovne učinkovitosti, reflektiraju izmjenjene ekonomski i operativne uvjete za poslovanje ANSP-ova, a u odnosu na prethodni regulatorni paket u dijelu koji regulira model financiranja ANSP-ova, prepostavlja značajno povećanje stupnja sudjelovanja ANSP-ova u pokrivanju gubitaka prometa uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19.

Posebna pravila u pogledu pokrivanja dijela gubitaka iz 2020. i 2021. (*revenue gap*) će se po prvi put materijalizirati tijekom 2023., kao i u planskoj 2024. sukladno odredbama nove Uredbe u pogledu modela financiranja ANSP-ova, uz zadržavanje svih ostalih financijskih ograničenja povezanih s ostvarivanjem revidiranih ciljeva performansi u području troškovne učinkovitosti, sheme poticaja i kazni za područje kapaciteta i mehanizama podjele rizika, kao i prilagodbe cijene koja proizlazi iz navedenog.

5.1.1 Plan kontroliranih operacija i obračunskih jedinica usluge

Za potrebe razvoja financijskog plana poslovanja za 2024. Društvo je odredilo pretpostavke razvoja plana poslovanja za 2024. (dalje Plan) temeljiti na srednjem (BASE) STATFOR-ovu scenariju razvoja zračnog prometa za 2024. koji detaljnije prepostavlja:

- snažan nastavak oporavka zračnog prometa ohraben rezultatima ljetne sezone 2023. te oporavak europskih gospodarstava od posljedica pandemije bolesti COVID-19;
- visoke rizike ruske invazije na Ukrajinu i sukoba na Bliskom istoku;
- posljednju reviziju gospodarskih prognoza (*Oxford Economics*, kolovoz 2023.);
- značajnu razinu inflacije i njezin utjecaj na odabir ruta prijevoznika, gdje visoka cijena nafte u pravilu rezultira odabirom najkraće rute;

- izostanak očekivanja normalizacije zračnih ruta na one koje su postojale prije zatvaranja ukrajinskog zračnog prostora tijekom cijelog sedmogodišnjeg razdoblja te
- tri scenarija daljnjih učinaka rata u Ukrajini i posljedica europske energetske krize 2022. i 2023. na europski zračni prostor u promatranom razdoblju.

Za područje letnih informacija (FIR) Zagreb predmetni srednji (BASE) scenarij razvoja zračnog prometa postavlja očekivanu razinu obračunskih jedinica rutnih usluga u visini od 2.881 tisuća obračunskih jedinica pri očekivanom IFR/GAT zračnom prometu od 909 tisuća ACC operacija.

Promet		Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Plan 2024.	Plan 2024 / Plan 2023 Povećanje / (Smanjenje)	
u tisućama jedinica/operacija				Apsolutno	%	
IFR GAT kontrolirane operacije (ACC; FIR Zg)		713	771	909	138	17,9%
Ukupne obračunske jedinice usluge ("Total service Units")						
Rutni prostor RH		2.229	2.434	2.881	447	18,4%
Terminalne		57	63	66	3	5,0%

Tablica 4. Plan razvoja zračnog prometa za 2024.

Društvo planira realizaciju broja ukupnih (naplativih i izuzetih) obračunskih jedinica ANS rutnih i terminalnih usluga za 2024. na sljedeći način:

- 2.881 tisuća obračunskih jedinica rutnih usluga u RH, što pretpostavlja 18,4 %-tni rast u odnosu na pretpostavljene obračunske jedinice usluga iz plana za 2023. (odnosno daljnjih oko 13,8 % povećanja u odnosu na očekivanja koja trenutačno postoje za tekuću 2023., a 31,3 % iznad predkrizne 2019.);
- 66 tisuća ukupnih terminalnih obračunskih jedinica usluge za dvije terminalne zone obračuna (Z1 i Z2), s vrijednosti iznad razine predkrizne 2019., odnosno 5 %-tni rast u odnosu na plan 2023. i to:
 - u pogledu terminalne zone obračuna Z1 pretpostavljen je plan zračnog prometa na razini od ukupno 24 tisuća jedinica usluge, što implicira daljnji porast Z1 zračnog prometa za oko 10,2 % u odnosu na očekivanja za tekuću 2023., dok se
 - u pogledu terminalne zone obračuna Z2 pretpostavlja plan prometa na razini od ukupno 42 tisuće jedinica, što implicira daljnji porast Z2 zračnog prometa za oko 7,4 % u odnosu na očekivano ostvarenje za 2023.
- Društvo pružanjem rutnih ANS usluga unutar zračnog prostora BiH ne fakturira svaku stvarno pruženu jedinicu usluge, već pojedinačnim udjelom (%) sudjeluje u raspodjeli ukupnih BiH rutnih naknada temeljem svojeg pojedinačnog sudjelovanja u sveobuhvatnoj bazi troškova BiH rutnih usluga. Tako se prihodi od pružanja usluga u zračnom prostoru BiH u 2024. planiraju povećati u odnosu na prethodnu godinu uslijed primjene mehanizma usklade povezanog s *over-recovery* ostvarenim učincima zabilježenim u HKZP-BiH bazi troškova rutnih usluga u 2022., a sukladno *full-cost* mehanizmu naplate koji karakterizira BiH bazu troškova.

Relacija na Plan poslovanja HKZP-a za 2020. – 2024.

Slijedom projekcija obračunskih jedinica rutnih usluga u RH Društvo pretpostavlja 28 % viši rutni promet u 2024. negoli je to definirano revidiranim Planom performansi RH za treće referentno razdoblje odnosno Planom poslovanja HKZP-a za 2020. – 2024. Na taj način i u dozvoljenim ograničenjima Društvo očekuje realizirati maksimalne pozitivne učinke mehanizma podjele rizika ostvarenja prometa propisanog uredbom o utvrđivanju programa performansi i sustava utvrđivanja naknada, Provedbena uredba (EU) br. 2019/317.

5.1.2 Plan jediničnih cijena usluge

Društvo tijekom 2024. svoje ANS usluge korisnicima planira zaračunavati po sljedećim cijenama:

- a) **rutne usluge:** 36,10 EUR po jedinici rutne usluge u RH, kako je potvrđeno odlukom Proširene komisije EUROCONTROL-a (iz studenog 2023.). Predmetna cijena rutnih usluga ne uključuje administrativnu naknadu ECTL-a.
- b) **terminalne usluge:**
 - u naplatnoj zoni terminalnih usluga Z1 (TWR ATC Zagreb i AKZP Lučko) tijekom 2024. planira se jedinična cijena od 281,31 EUR po jedinici usluge što implicira 7% smanjenje cijene u usporedbi s 2023.
 - u naplatnoj zoni terminalnih usluga Z2 (preostali kontrolirani terminalni ATC centri Hrvatske) planira se jedinična cijena od 307,95 EUR po jedinici usluge, što implicira blago smanjenje cijene u odnosu na 2023.

Razumijevajući svoju ulogu u avioindustriji i doprinos koji na taj način pruža njezinu oporavku, ocjenjeno je da pretpostavljeno smanjenje jediničnih cijena terminalnih usluga u 2024., uz očekivan daljnji blagi porast terminalnog prometa u 2024., osigurava pokriće planiranih terminalnih troškova za 2024. te osigurava pokriće svega 1/7 tj. 1/5 dijela zabilježenih terminalnih gubitaka prethodnih razdoblja (*under-recovery*), plan nadoknade kojih pretpostavlja postupnu višegodišnju nadoknadu od strane korisnika ANS usluga slijedom očekivanog oporavka terminalnog zračnog prometa, a sve s ciljem preveniranja jednokratnih, značajnih i neželjenih učinaka na jediničnu cijenu terminalnih usluga.

Također, potrebno je istaknuti da uz Društvo, temeljem važećih zakonskih propisa, još HACZ i Državna uprava za zaštitu i spašavanje (dalje: DUZS) sudjeluju u raspodjeli prihoda od rutnih i terminalnih naknada iz RH. Društvo je, s obzirom na udio spomenutih subjekata, u bazi troškova rutnih odnosno terminalnih naknada, odnosno posljedično i prihoda, tijekom prethodnih razdoblja najčešće sudjelovalo s oko 93 – 95 % u rutnim te s oko 95 – 99 % u terminalnim naknadama iz RH.

Jedinične cijene usluga ("Unit rate")

EUR po jedinici usluge	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Plan 2024.*	Plan 2024 / Plan 2023 Povećanje / (Smanjenje)	
				Apsolutno	%
En-route RH	50,29	45,74	36,10	(9,6)	(21,1%)
Terminal - Z1*	324,60	302,45	281,31	(21,1)	(7,0%)
Terminal - Z2*	335,74	315,41	307,95	(7,5)	(2,4%)

Napomena: Jedinične cijene terminalnih usluga za 2024. u trenutku izrade ovog Plana konačno su odobrene od strane Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo.

Tablica 5. Jedinične cijene usluga

5.1.3 Plan ukupnog rezultata poslovanja

Uprava Društva, uvažavajući opisane pretpostavke razvoja zračnog prometa i jediničnih cijena ANS naknada za 2024. te uzimajući u obzir finansijska očekivanja u pogledu razvoja temeljnih nositelja vrijednosti poslovnih aktivnosti, razvila je plan ukupnih poslovnih aktivnosti Društva za 2024., koji je rezultirao projekcijom finansijskog plana uz planiranu vrijednost očekivane dobiti prije poreza u visini od 14,1 mil. EUR.

Značajan rast rutnog zračnog prometa uz oporavak terminalnog prometa na razine blago iznad pretpandemiske 2019., unatoč nastavku trenda smanjivanja očekivanih jediničnih cijena te uz postupnu nadoknadu gubitaka odnosno manjkova prethodnih godina (*under-recovery*) počevši od 2023. nadalje, rezultirali su očekivanim rastom ukupnih prihoda za 2024. za dalnjih 5 % u odnosu na plan 2023., odnosno više od očekivanog ostvarenja prihoda za tekuću godinu iz razloga materijalizacije očekivanih finansijskih učinaka otpuštanja SES rezerviranja, što nije bio slučaj u 2023.

Rezultat poslovanja

'000 EUR	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Plan 2024.	Plan 2024 / Plan 2023 Povećanje / (Smanjenje)	
				Apsolutno	%
Ukupni prihodi	131.281	121.924	127.968	6.044	5,0%
Ukupni rashodi	(107.866)	(100.261)	(113.874)	(13.613)	13,6%
Dobit / (gubitak) prije poreza	23.415	21.662	14.094	(7.569)	(34,9%)

Tablica 6. Planiran ukupni rezultat poslovanja za 2024.

Prihodi

Planom za 2024. poslovni prihodi postavljaju se na razinu od 126,8 mil. EUR, što prepostavlja 4,7 %-tno povećanje u odnosu na plan 2023., odnosno nešto više od očekivanog ostvarenja poslovnih prihoda za tekuću godinu iz razloga očekivanog otpuštanja SES rezervacija iz prethodnih godina, što nije obilježilo tekuću godinu. Plan poslovnih prihoda u bitnome se ogleda u:

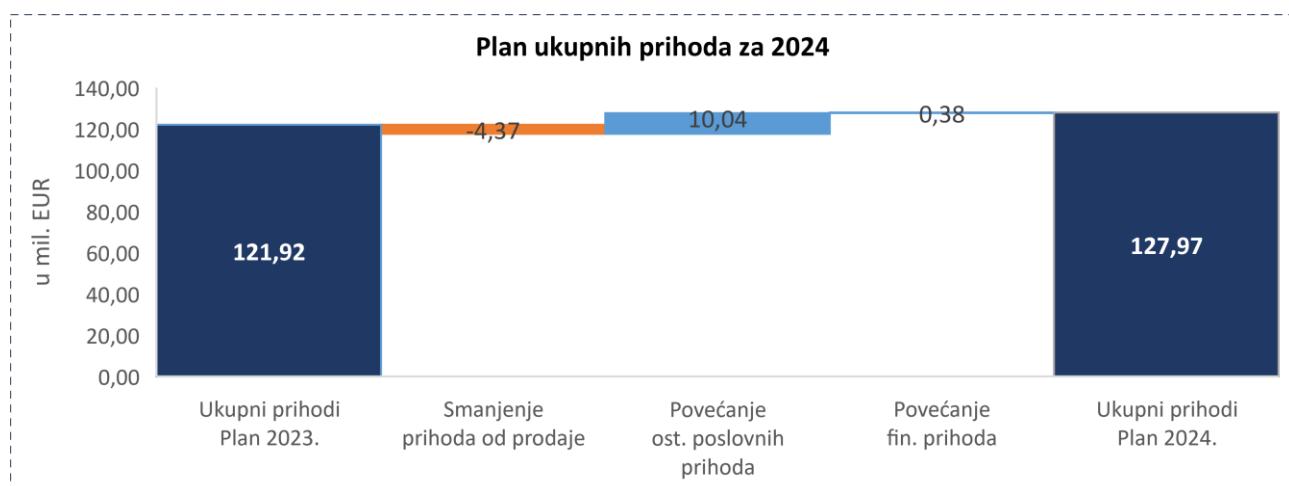
- očekivanoj nižoj cijeni rutnih jediničnih usluga za 2024. (vidi potpoglavlje 5.1.2) slijedom usvojenog revidiranog RP3 PP-a za RH i zahtjeva odnosno ograničenja propisanih odredbama uredbe Provedbena uredba (EU) br. 2019/317 i Provedbena uredba (EU) br. 2020/1627. Cijena rutnih usluga za 2024. kritički je sagledana te analizirana od strane EK-a i korisnika zračnog prostora tijekom 121. sjednice Proširenog odbora Eurocontrola za rutne naknade (CER 121, studeni 2023.), a odobrena od strane Proširene komisije Eurocontrola (studeni 2023.);
- prepostavljenom smanjenju terminalnih jediničnih cijena (vidi potpoglavlje 5.1.2) u mjeri da prepostavljaju pokriće planiranih terminalnih troškova za 2024. i pokriće dijela zabilježenih terminalnih gubitaka prethodnih razdoblja (*under-recovery* iz 2020. i 2021.);

- novoj projekciji rasta broja ukupnih jedinica usluge za poslovnu godinu 2024. (vidi potpoglavlje 5.1.1)
- očekivanom razvoju nositelja vrijednosti drugih poslovnih prihoda koje ne karakterizira varijabilnost prirode nastanka, odnosno ne ovise o dinamici i intenzitetu zračnog prometa.

Navedeno rezultira pretpostavljениm:

- povećanjem prihoda od prodaje za 3,7 %, odnosno za 4,3 mil. EUR u odnosu na plan 2023., odnosno prebačaj predkrizne 2019. za oko 6,7 % ,
- višim ostalim poslovnim prihodima u odnosu na plan 2023. za 10 mil. EUR uslijed materijalizacije očekivanih financijskih učinaka otpuštanja SES rezerviranja.

Slika 4. Kretanje ukupnih prihoda

Rashodi

Povećanje stupnja stabilnosti poslovanja u smislu jenjavanja pandemije bolesti COVID-19 te konačno usvajanje revidiranog Plana performansi RH za treće referentno razdoblje (dalje RP3 PP), kojim su u najznačajnijoj mjeri određene cijene rutnih usluga RH do 2024. kao i STATFOR-ov optimizam utkan u posljednje sedmogodišnje projekcije zračnog prometa do 2029. rezultirali su višim stupnjem sigurnosti u planiranju poslovnih aktivnosti, rezultat čega je financijski održiva ekspanzija poslovne aktivnosti Društva planirana za 2024.

U tom smislu pretpostavljeno je povećanje ukupnih rashoda za 13,8 % u odnosu na plan 2024. te se sukladno tome planiraju ukupni rashodi u visini od 113,9 mil. EUR, 5,3 % iznad očekivane razine ostvarenja za tekuću godinu, strukturonu kako je prikazano na sljedećoj slici 5.

Relacija na Plan poslovanja HKZP-a za 2020. – 2024.

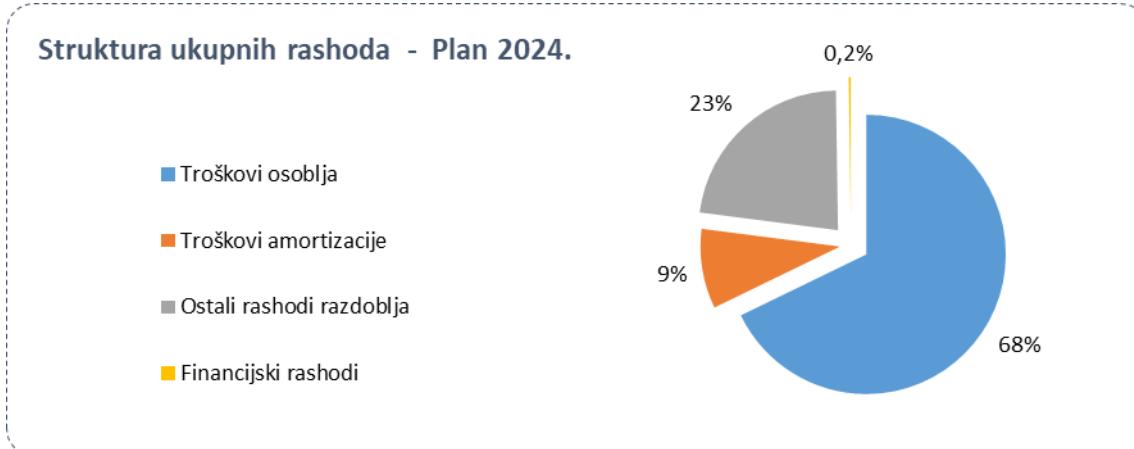
Ukupno projicirani rashodi za 2024. vrijednosno su viši za 10,36 % u usporedbi s pretpostavkama ukupnih rashoda poslovanja usvojenih Planom poslovanja HKZP-a za razdoblje 2020. – 2024., no radi se o usporedbi koja u obzir ne uzima inflatorne pritiske na operativne troškove kao ni učinke novog kolektivnog ugovora na povećanje troška osoblja kao mjeru mitigacije umanjenja značajnog rasta inflacije na primanja radnika. Ukupni rashodi u realnim vrijednostima za 6,3 % manji su od planiranih.

Doprinos takvom razvoju ukupnih rashoda za 2024. dominantno dolazi iz plana rashoda iz poslovnih aktivnosti, koje poslovodstvo Društva temelji na planu:

- **troškova osoblja** u iznosu od 77,2 mil. EUR (niže pojašnjenje u AD1-A), odnosno +14,2 % u odnosu na razinu prepostavljenu planom 2023. (oko 3,6 % iznad očekivanja ostvarenja za 2023.), a primarno su rezultat:
 - očekivanih financijskih učinaka novog kolektivnog ugovora HKZP-a iz studenog 2023. te
 - plana zapošljavanja za 2024.
- **troškova amortizacije** u iznosu od 10,5 mil. EUR, što uglavnom predstavlja i vrijednost prepostavljenu planom 2023., odnosno oko 10,4 %-tni porast u odnosu na očekivanja za tekuću godinu;
- **ostalih rashoda razdoblja (OPEX)** u iznosu od 25,9 mil. EUR, koji se uslijed očekivanog intenziviranja poslovnih aktivnosti u ostatku RP3 razdoblja sada za 2024. planiraju gotovo 18,4 % iznad plana 2023. i 9 % iznad očekivanja ostvarenja tih troškova za tekuću godinu.

Pregled razvoja plana troškova iz poslovnih aktivnosti (isključivo financijske rashode) sažet je na sljedećoj slici, dok je detaljna argumentacija plana ukupnih rashoda za 2024. priložena u nastavku.

Slika 5. Pregled planirane strukture ukupnih rashoda (poslovnih i financijskih)

5.2 Sažetak temeljnih agregata financijskog plana Društva za 2024.

5.2.1 Planirani račun dobiti i gubitka za 2024.

Račun dobiti i gubitka			Plan 2024 / Plan 2023 Povećanje / (Smanjenje)		
'000 EUR	Ostvarenje 2022.	Plan 2023.	Plan 2024.	Apsolutno	%
Poslovni prihodi					
Prihodi od prodaje	127.899	117.411	113.037	(4.373)	(3,7%)
Ostali poslovni prihodi	3.105	3.698	13.738	10.039	271,4%
Ukupno poslovni prihodi	131.004	121.109	126.775	5.666	4,7%
Poslovni rashodi					
Troškovi sirovina i materijala	(1.642)	(2.256)	(2.186)	70	(3,1%)
Ostali vanjski troškovi	(8.257)	(12.854)	(13.242)	(388)	3,0%
Ukupno materijalni troškovi	(9.900)	(15.110)	(15.428)	(318)	2,1%
Troškovi osoblja	(61.433)	(67.596)	(77.221)	(9.625)	14,2%
Troškovi amortizacije	(9.975)	(10.412)	(10.496)	(84)	0,8%
Ostali troškovi poslovanja	(5.304)	(4.789)	(7.117)	(2.328)	48,6%
Vrijednosna usklađenja	(8)	(129)	(56)	74	(57,0%)
Rezerviranja	(20.289)	(1.622)	(2.998)	(1.375)	84,8%
Ostali poslovni rashodi	(491)	(216)	(294)	(78)	36,4%
Ukupno ostali poslovni rashodi	(26.092)	(6.756)	(10.464)	(3.708)	54,9%
Ukupno poslovni rashodi	(107.400)	(99.875)	(113.609)	(13.735)	13,8%
Operativna dobit	23.603	21.234	13.166	(8.068)	(38,0%)
Operativna dobit %	18,5%	18,1%	11,6%	(0)	(35,6%)
Neto financijski rezultat					
Financijski prihodi	277	815	1.193	378	46,4%
Financijski rashodi	(465)	(387)	(265)	122	(31,5%)
Neto financijski rezultat	(188)	428	928	500	116,7%
Dobit / (gubitak) prije poreza	23.415	21.662	14.094	(7.569)	(34,9%)
Sažetak rezultata poslovanja					
Ukupni prihodi	131.281	121.924	127.968	6.044	5,0%
Ukupni rashodi	(107.866)	(100.261)	(113.874)	(13.613)	13,6%
Dobit / (gubitak) prije poreza	23.415	21.662	14.094	(7.569)	(34,9%)

Tablica 7. Planirani račun dobiti i gubitka za 2024.

5.2.2 Planirana bilanca stanja na 31.12.2024.**Izvještaj o financijskom položaju (bilanca stanja) Društva**

'000 EUR	Plan 2024.
<i>Dugotrajna imovina</i>	
Materijalna i nematerijalna	83.372
Dugotrajni plaćeni tr. razd. i obrač. prihodi	13.094
Odgodjena porezna imovina	7.700
Finansijska	579
	104.745
<i>Kratkotrajna imovina</i>	
Zalihe	497
Potraživanja	27.540
Finansijska imovina	0
Kratkotrajno plaćeni tr. razd. i obrač. prihodi	7.052
Novac i novčani ekvivalenti	53.563
	88.652
Troškovi budućeg razdoblja	949
Ukupno imovina (aktiva)	194.346
<i>Kapital i rezerve</i>	
Temeljni kapital	59.725
Rezerve i rezultat razdoblja	64.013
	123.738
<i>Dugotrajne obveze</i>	
Rezerviranja	42.859
Finansijske	9.446
Ostale	0
	52.305
<i>Kratkotrajne obveze</i>	
Finansijske	5.378
Dobavljači	2.199
Ostale	6.389
	13.966
Prihodi budućeg razdoblja	4.337
Ukupno izvori imovine (pasiva)	194.346

Tablica 8. Planirana bilanca stanja

5.2.3 Planirani novčani tokovi za 2024.

Novčani tokovi Društva

'000 EUR	Plan 2024.
Novčani tok iz operativnih aktivnosti	
Dobit / (gubitak) prije poreza	14.094
Usklađenja za nenovčane stavke	7.890
Ukupno povećanje ili (smanjenje) novčanog toka prije promjena u radnom kapitalu	21.983
Povećanje / (smanjenje) kratkoročnih obveza	(320)
(Povećanje) / smanjenje kratkoročnih potraživanja	3.055
(Povećanje) / smanjenje zaliha	756
Ostala povećanja / (smanjenja) novčanog toka	(6.378)
1) Neto novčani tok iz operativnih aktivnosti	19.097
Novčani tok iz investicijskih aktivnosti	
Novčani primici od kamata	-
Ostali novčani primici od investicijskih aktivnosti	-
2A) Ukupno novčani primici od investicijskih aktivnosti	-
Novčani izdaci za kupnju dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine	(34.928)
Ostali novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	-
2B) Ukupno novčani izdaci od investicijskih aktivnosti	(34.928)
2) Neto novčani tijek iz investicijskih aktivnosti	(34.928)
Novčani tok iz financijskih aktivnosti	
Novčani primici od povećanja temeljnog (upisanog) kapitala	-
Novčani primici od glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	-
3A) Ukupno novčani primici od financijskih aktivnosti	-
Novčani izdaci za otplatu glavnice kredita, pozajmica i drugih posudbi	(5.448)
Ostali novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(265)
3B) Ukupno novčani izdaci od financijskih aktivnosti	(5.713)
3) Neto novčani tok iz financijskih aktivnosti	(5.713)
Ukupan neto novčani tok $\Sigma(1:3)$	(21.545)
Stanje novca na početku razdoblja (procjena)	75.108
Stanje novca na kraju razdoblja	53.563

Tablica 9. Planirani novčani tokovi

5.3 Rezultat financiranja i kreditne obveze

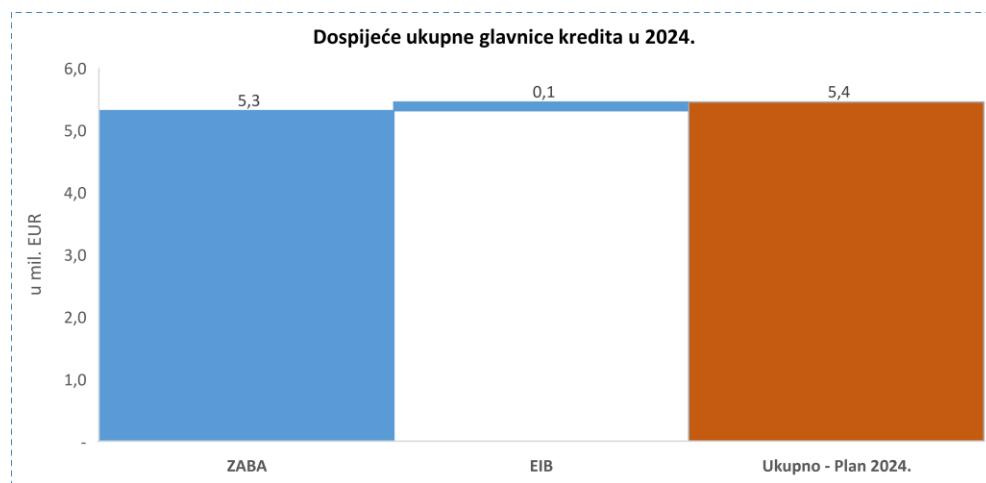
Razumijevajući trenutačnu i očekivanu vrijednost monetarne kamatonosne i nekamatonosne imovine i obveza Društva u 2023., uz poimanje razine neizvjesnosti planiranja financijskih učinaka koji proizlaze iz postojanja takve imovine i obveza na bilanci Društva, izrađen je plan financijskih prihoda i rashoda za 2024.

U tom smislu planira se pozitivan neto financijski rezultat od 0,9 mil. EUR za 2024.

Pretpostavke ugrađene u planirani neto financijski rezultat jesu:

- realizacija financijskog prihoda („diskonta“) otpuštanjem dijela neto sadašnje vrijednosti SES ugovorne imovine uspostavljene tijekom 2020. i 2021. povezane sa SES ugovornom imovinom nastalom kao rezultat novčane nadoknade *revenue gap* prava, sve sukladno Provedbenoj uredbi (EU) br. 2020/1627, koja se očekuje naplatiti u narednih 5 godina počevši od 2023.;
- očekivanja u smjeru projekcije budućeg troška kamata uključivanjem u ukupan otplatni HKZP-ov plan i novog dugoročnog kredita ZABA-e povučenog početkom 2022. u ukupnoj vrijednosti od 200 mil. HRK (26,5 mil. EUR), dok se konačna otplata postojećeg EBRD-ova kredita odvila u prvoj polovici 2023.;
- financijski učinci nerealiziranih tečajnih razlika nisu pretpostavljeni za potrebe Plana 2023. slijedom pristupanja Republike Hrvatske eurozoni 1. 1. 2023.

Plan ukupnih otplata postojećih HKZP-ovih kredita za 2024. dan je sljedećim grafom.

Slika 6. Očekivano dospjeće ukupne glavnice u 2024.

5.4 Plan investicijskih projekata u 2024.

Sustav financiranja poslovnih aktivnosti Društva vrlo je složen i specifičan u odnosu na druge tvrtke u RH te je usklađen s propisima EU-a. U tom kontekstu za 2024. je razvijen plan investicijskih aktivnosti koje su ocijenjene kao nužne za nastavak održivog poslovanja, uzimajući s druge strane u obzir aktualnu finansijsku situaciju Društva. Sažeti prikaz plana investicija jest sljedeći:

Plan investicija za 2024.

Br.	Oznaka	Naziv	Plan 2024
1	P-DO-01-1	Projekti nadogradnje ATM sustava (ATM)	4.419
2	P-DO-01-2	Nadogradnja COOPANS ATM sustava (ATM-C1)	2.725
3	P-DO-01-3	Modernizacija COOPANS ATM sustava (ATM-C2)	3.800
4	P-DO-02	Projekti NET domene (NET)	2.420
5	P-DO-03	Projekti COM domene (COM-VOICE & COM-DATA)	1.976
6	P-DO-04	Projekti NAV domene	1.392
7	P-DO-05-1	Projekti nadogradnje SUR sustava	995
8	P-DO-05-3	Izgradnja nacionalnog WAM sustava	692
9	P-DO-06	Projekti AWOS/MET domene	3.367
10	P-DO-07-1	Projekti rekonstrukcije građevina i infrastrukture	827
11	P-DO-07-2	Projekti modernizacije energetskih i klimatizacijskih sustava	2.160
12	P-DO-08-1	Projekti modernizacije ICT sustava	1.047
13	P-DO-08-2	Modernizacija IPIS sustava	433
14	P-DO-09	Projekti MET-ATM domene	749
15	P-DO-10	Projekti AIM domene	96
16	P-DO-11	Ulaganja u sustave upravljanja	500
17	P-2011-02	Projekt fleksibilnog korištenja zračnog prostora (FUA)	133
18	P-2017-01	Projekt modernizacije TMA i TWR radnih mesta	305
19	P-2020-01	Izgradnja i opremanje višenamjenskog centra HKZP-a u Zadru	397
20	P-2020-02	Projekt nabave i implementacije TWR Simulator	1.149
21	P-2021-01	Projekt jedinstvenog nadzora i upravljanja uređajima i sustavima (CroTMCS)	516
Ostala investicijska ulaganja			1.017
			31.115
Pojedinačna nabava dugotrajne imovine			1.947
Ukupan plan investicija			33.062

Tablica 10. Sažeti prikaz plana investicija za 2024.

Više od stotinu tehničkih objekata opremljenih tehničkim sustavima raspoređeno je u cijeloj Hrvatskoj kako bi se omogućilo pružanje sigurnih i učinkovitih usluga u zračnoj plovidbi kao i za ispunjavanje rastućih poslovnih zahtjeva. Visokokvalificirani inženjeri i tehničari kontinuirano su angažirani na projektiranju, nadzoru, održavanju i nadogradnjji tehničkih sustava. Postojeći tehnički sustavi i uređaji održavaju se i nastaviti će se održavati na najvišoj razini sigurnosti i kvalitete. Razvoj i modernizacija tehničkih sustava već su dug niz godina jedan od prioriteta poslovanja Društva, a u 2024. planirana je provedba velikog broja tehničkih projekata koji čine najveći dio kapitalnih ulaganja koja su grupirana u ukupno 21 investicijski projekt, te se tijekom 2024. planira realizirati 33,1 mil. EUR investicija, pri čemu se mogu izdvojiti sljedeća veća ulaganja:

 HRVATSKA KONTROLA ZRAČNE PLOVIDBE	Financijski plan HKZP-a za 2024.	Verzija: 1.0 Datum: 07.02.2024. Oznaka: HKZP-FIN-PLN-2024
---	----------------------------------	---

- 10,9 mil. EUR u sustave upravljanja zračnim prometom (ATM), od čega značajan dio u glavni sustav TopSky koji HKZP zajednički razvija sa svojim partnerima iz Udruženja COOPANS, pa tako naši kontrolori zračnog prometa koriste jedan od najboljih i najmodernijih ATM sustava u svijetu, osiguravajući na taj način visoku kvalitetu i sigurnost usluga korisnicima zračnog prostora;
- 4,6 mil. EUR u modernizaciju građevinske infrastrukture, elektroenergetskih i klimatizacijskih sustava te mrežne i telekomunikacijske infrastrukture, a ta su ulaganja nužna kako bi podržala one tehničke sustave i uređaje koji direktno sudjeluju u pružanju usluge, dajući im visoku razinu pouzdanosti i raspoloživosti;
- 5,1 mil. EUR u sustave zrakoplovnih komunikacija, radionavigacijske sustave (poglavito u DME sustave) te sustave nadzora zrakoplova (*surveillance*) gdje se najviše izdvaja u razvoj WAM (*Wide Area Multilateration*) odnosno nove tehnologije kojom će se, uz već postojeću upotrebu sekundarnih radara, poboljšati usluga nadzora zrakoplova;
- 4,1 mil. EUR u sustave zrakoplovne meteorologije, poglavito u sustave automatskih meteoroloških stanica na aerodromima, kao i u sustave za obradu i distribuciju meteoroloških podataka;

Investicijski plan za 2024. uskladen je i s Lokalnim planom provedbe Jedinstvenog europskog neba (LSSIP). Također, ostvarenjem plana realizacije investicija za 2024. ostvaruju se ciljevi provedbenih uredbi EU-a u pogledu harmonizacije i interoperabilnosti, tehnički preduvjeti za očekivano povećanje zračnog prometa, te se omogućuje Društvu da i dalje bude respektabilan regionalni pružatelj usluga u zračnoj plovidbi.

Plan kapitalnih ulaganja u najvećoj mjeri predstavlja nastavak već započetih investicija (investicije u vrijednosti gotovo 50 % plana u visokoj su fazi objave natječaja ili je riječ o već potpisanim ugovorima) i dodatno ubrzanje realizacije novog investicijskog ciklusa koji je odobrio EK.

Relacija na Plan poslovanja HKZP-a za 2020. – 2024.

Ukupno planirane investicije za 46 % su veće u odnosu na planirane investicije u predmetnoj godini, kako je navedeno u Planu poslovanja HKZP-a za razdoblje 2020. – 2024., a koje iznose 22,6 mil. EUR.

Investicije koje su u ovom Godišnjem planu planirane u iznosu od 33,1 mil. EUR jasno oslikavaju ambiciju HKZP-a da se dosegne što veći postotak realizacije u odnosu na ukupno planirane vrijednosti u višegodišnjem planu povezanom s revidiranim RP3 Planom performansi RH. Navedena razlika, tj. povećanje razine investicija u 2024. posljedica je kašnjenja u realizaciji investicija planiranih u razdoblju 2022. – 2023. te posljedično prebacivanje dijela planiranih investicija za 2024.

6 Sažetak

Unatoč globalnim izazovima, 2023. dokazala je i potvrdila iznimnu geografsku pozicioniranost, gdje se Hrvatska u stopama rasta zračnog prometa pozicionirala izrazito visoko u usporedbi s ostalim članicama EU-a, nastavak kojeg trenda se očekuje i u 2024.

Očekivanje je kako će Hrvatska na temeljima 2023. nastaviti navedeni zamah i očvrnsuti temelje za buduće razdoblje i daljnji razvoj. U tom kontekstu, prioritet Društva za 2024. davanje je značajnog doprinosa ciljevima izvedbe navedenim u Planu performansi Republike Hrvatske (Odluka Komisije (EU) 2022/764) ulaganjem u ljudske i kapitalne resurse (prvenstveno u modernizaciju ATM sustava) s jasnim ciljem usmjerjenim prema dalnjem razvoju i modernizaciji Društva.

Društvo je posvećeno nastavku provođenja nužnih strateških investicijskih projekata koji su Planom za 2024. pretpostavljeni u visini od 33,1 mil. EUR. Predmetna razina investicija, premda izrazito ambiciozna, ocijenjena je kao nužno potrebna kako bi se dosegla razina investicija koja je planirana RH Planom performansi za treće referentno razdoblje i kako bi se nadoknadila dosadašnja sporija dinamika realizacije investicija. Navedene investicije trebaju omogućiti dostatan kapacitet i kontinuiran nastavak poslovanja i u budućem razdoblju u kojemu se očekuje da će promet na jugoistočnoj prometnoj osi nadmašiti dosadašnje povijesne rekorde.

Za realizaciju projekata dominantno će se koristiti vlastita sredstva, a djelomično i vanjski izvori financiranja i to kroz već odobrenu kreditnu liniju poslovne banke kao i sredstva za sufinanciranje usklađenih europskih ciljeva kroz fondove CEF-a pod upravljanjem Europske izvršne agencije za klimu, infrastrukturu i okoliš (CINEA).

Planom je predviđeno zapošljavanje 20 novih kandidata za oblasnog radarskog kontrolora i 5 novih kandidata za toranjskog kontrolora. Radna mjesta, prvenstveno ona upražnjena uslijed povećanog broja odlazaka u mirovinu, u ranijem razdoblju popunjavat će se sukladno usvojenom Planu zapošljavanja za 2024. koji predviđa i zapošljavanje 16 novih ostalih zaposlenika. Valja napomenuti i kako je Društvo od 2018. do danas smanjilo broj ostalih zaposlenika za 11,4 %, stoga je predmetni Plan zapošljavanja potrebno promatrati i kao razvojni plan usmjerjen ka zapošljavanju izvršitelja nužno potrebnih za realizaciju planiranih kapitalnih ulaganja.

Plan ukupnih poslovnih aktivnosti Društva za 2024. rezultira ukupnim planiranim prihodima na razini od 128 mil. EUR te ukupnim planiranim rashodima na razini od 113,9 mil. EUR i posljedično planiranim vrijednosti očekivane dobiti prije poreza u visini od 14,1 mil. EUR. Navedenu razinu dobiti Društva potrebno je promatrati u svjetlu posljedica neočekivano brzog i visokog oporavka zračnog prometa u odnosu na planirane vrijednosti (909 naprema 771 tisuća letova planiranih za 2023). Navedeno je, uz mehanizme određivanja cijena koje je propisao EK i vezane usklade cijena za rutne usluge, glavni generator očekivane dobiti Društva. Međutim, valja uzeti u obzir kako će se veći dio te profitabilnosti nadoknaditi korisnicima zračnog prometa kroz smanjivanje jediničnih cijena usluga u narednim godinama.

2024. godina će biti dodatno izazovna za Društvo jer je regulatorna obveza RH, a onda i Društva kao najvećeg pojedinačnog entiteta RH baze troškova, izraditi plan performansi za četvrto referentno razdoblje (RP4), provesti konzultacije s EK i korisnicima zračnog prometa te predati na razini RH odobren plan performansi.

*** kraj dokumenta ***